

16.8.2023 Keski-Pohjanmaan toisen asteen yhteistyö – Työpaja: keskustelujen yhteenveto

Miten raportti vaikuttaa omaan työhön

- Opintojen lyhentämismahdollisuudet, jotta voidaan varmistaa osaavan työvoiman riittävyys?
- Haluavatko työnantajat kuitenkin tutkinnon, ja muut jopa lakisääteiset esteet, että vaaditaan tutkinto? Kuinka tärkeää on koulutuksen yleispätevyys
- Koulutusresursseja tarkastellaan valtion tasolta maakuntarajojen kautta, kun se taas ei vastaa työssäkäyntialueita tosimaailmassa
- monikulttuurisuuden tarvetta
- tärkeää, että maakunnassa koulutuspaikat ovat vetovoimaisia

Toisen asteen yhteistyöhön

- Voisiko kaksoistutkinnoissa sen osia suorittaa pienemmillä paikkakunnilla lukioissa?
- Voisiko lukiolaiset ottaa jotain ammatillisen koulutuksen tutkintoja, kaikki eivät oikeasti halua yliopistoihin, vaan heille voisi sopia teknisempi ala
- Voisiko vierekkäisten pienten paikkakuntien esim. vieraiden kielten opetus olla vaikkapa vuorovuosittain, jotta se olisi saatavilla ns. joka vuosi

Mikä huolestuttaa

- Rahoitusindeksien jäädyttämiset, ja muut valtion toimenpiteet
- Syntyvyys ja nuorten määrä jos sitä verrataan valtakunnan tason opiskelupaikkamäärään
- Pitäisi olla joku rahoituskerroin kaksoistutkinnoissa
- Osaavan työvoiman riittävyys
- Koulutusväylien tunnettuus
- Opiskelijoiden jaksaminen kaksoistutkinnoissa, ei ole tilaa lukio-opinnoille ja asiat menevät päällekkäin
- Syrjäytyminen, väliinputoajat, lukiossa ja amiksessa ei riitä resursseja etsiä väliinputoajia väestönkehitys; opiskelijamäärän lasku; ikäluokkien pieneneminen
- koulutuksen järjestäjien määrä ja yhteistyön laatu
- koulutuksen rahoitus
- koulutusten vastaavuus nykyajan tarpeisiin
- opiskelijoiden jaksaminen
- eriarvoistaako digitalisaatio
- vuokra-asuntopula
- etäisyydet ammatilliseen koulutukseen; saavutettavuus; syrjäytymisriski; kuormittavuus

Mitkä asiat ovat pysyviä

- Muutos
- Tarve koulutukselle on kasvavaa
- Opettajat ja opetus, oppilaitokset, koulutuksen merkitys
- sekä lukiota ja ammatillista koulutusta tarvitaan
- tuen tarve
- koulutustarve
- ihmisten tarve yhteisölle
- jatkuva uudistaminen
- ammatillinen väylä korkeakoulutukseen lisääntyy → koulutustaso nousee

Mitkä asiat tulevat muuttumaan

- lukion ja ammatillisten opintojen yhdistäminen; myös lukiolaisille ammatillisia opintoja
- toisen asteen koulutusten järjestäjäverkko
- voidaanko lukio-opetuksen läsnäolovelvoitteesta joustaa, koska kurssit jäävät helposti kesken muutaman poissaolon vuoksi
- lyhyemmät tutkinnot?
- osatutkintojen / YTOjen suoritus lukiossa?
- tutkintokeskeisyydestä osaamiskeskeisyyteen
- ammatillisissa oppilaitoksissa YTO-aineiden integrointia ammatillisiin opintoihin kehitettävä

Mikä on mielestäsi toisen asteen yhteistyön merkitys/tarpeellisuus

- Pitää tiivistää ja hyödyntää pienuuden vahvuus
- Erittäin tarpeellista, epävarmuudessa korostuu, rahoituksen pienentyessä päällekkäisyyttä ei saa olla
- esim. Sievi-Ylivieskaan päin olisi avattava lukioiden kanssa keskusteluyhteyttä
- ennakointi (väestönlasku, talous)
- hallitusohjelma toisen asteen näkökulmasta hyvä ennako-odotuksiin nähden
- yhteistyön merkitys kasvaa
- lukioiden yhteistyö esim. kurssitarjotin ja opetusresurssien hyödyntäminen ja verkko-opetus
- kaikkien pitää ymmärtää, että yhteistä niukkuutta jaetaan → yhteistyö
- syrjäytymisen ehkäiseminen:
 - o erityisen tuen rahoituksen kohdentaminen, TELMA,
 - o erilaisten oppijoiden ja oppimiskyvyn huomioiminen
 - o osa-aikaopiskelu
 - o kokonaisuuden huomioiminen ja tuki
 - o työelämän joustavuus
 - o panostus perusasteelle ja varhaiskasvatukseen

Konkretisoituuko yhteistyö käytännössä

- Vuorottain autetaan toista lukiota esim. kokeiden tarkastuksissa
- kaksoistutkintojen suorittaminen
- yhteiset kurssitarjottimet on nähty ongelmallisiksi
- ammatilukioyhteistyö: tuleeko siihen muutoksia?
- voisiko olla yhteisiä toisen asteen koulutuksenjärjestäjiä?
- oppilaitosten yhteistyön rajoitteet ja mahdollisuudet: ryhmäkoot, yhteiset opetusvirat

Mitä yhteistyö olisi parhaimmillaan – mitä odotat?

- Yhteistyötä pitää olla enemmän ylös ja alas ihmisen koulutuspolulla, yhteyksiä käytännön työelämään parannettava esim. OPOjen kautta (työnantajia vierailuille ja työntekijöitä kertomaan kouluihin omista oppimispoluistaan)
- Joustavaa ja että ajateltaisi opiskelijan parasta/opiskelija keskiöön, siten että opiskelija pääsee eteenpäin
- Tutkinnon osia lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen välillä, että voitaisiin päällekkäisyyttä välttää
- Hyvinvointialueen kanssa yhteistyötä syrjäytymisen ehkäisemiseksi

- TE24-uudistus, aiheuttaa epävarmuutta kun asiat menevät uusiksi
- Etsivä nuorisotyö, yhteistyötä tulisi tiivistää
- avointa keskustelua
- samaa koulutusta tarjoavien koulutuksen järjestäjien keskustelua; turha kilpailuasetelma; työnjako, yhteinen kehittäminen; valmiuksien hyödyntäminen
- täsmätöökoulutusta täsmätötehtäviin (tutkinnon osat); yhteistyö työnantajat ja koulutuksen järjestäjät
- ammatillisten tutkinnon osien hyväksyminen lukiossa?
- alueellisen koulutustarjonnan ja mahdollisuuksien ylläpito Keski-Pohjanmaalla
- erikoistuneet oppilaitokset

Isot vs. pienet lukiot, miten tarjonta toimivaksi kaikille nuorille?

- Pienet lukiot tärkeitä pienille kunnille, jotta opettajat säilyvät
- Laadukas perusopetus vaatii pätevät opettajat
- Oppivelvollisuus laajeni, joten opiskeluiden saatavuus tulee myös varmistaa pienemmilläkin paikkakunnilla
- ei vastakkainasettelua, elinehdot?
- perusopetus + pieni lukio → onko koulutuksen järjestäjän ongelma vai kuntarakenne?
- pieni koulutuksenjärjestäjä hyvin profiloitu, miksi ei voisi jatkaa
- kansanopistojen määrä karsittu talousohjauksella
- keskustelua OKM:n kanssa: järjestämislupiin joustavuutta
- tutkintojen rakenne esim. lukion tuntijako
- opiskelijahyvinvointi; tavoitteet; oppimisen taso

Keskusteluryhmissä oli mukana

ryhmä 1: Terho Taarna, Anneli Kauppi, Suvi Päivärinta, Jussi Peltokangas, Juhani Koivisto

ryhmä 2: Petri Partanen, Petri Saari, Nina Ollila, Ville Hirvikoski, Maija Huuki-Anthopoulou

ryhmä 3: Jonne Kettunen, Jonna Finell, Carita Tuominen, Maria Keltti-Heikkilä, Lasse Hannula

ryhmä 4: Ari Maunuksela, Tiina Kujala, Matti Louhula, Päivi Paavola, Terhi Petäjä

ryhmä 5: Markku Anttila, Milka Mattila, Ulla Pollari; Anni Riihimäki, Johanna Elo

ryhmä 6: H-M. Laitala, Juha Paasimäki, Salla Lillhonga, Merja Kivelä, Seija Karvonen